

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3091/2020

06.10.2021. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Данијеле Николић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца „Дипос“ ДОО из Београда, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Иван Ђурић, адвокат из ..., ради неоснованог обогаћења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8402/2019 од 05.12.2019. године, у седници већа одржаној 06.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8402/2019 од 05.12.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 96/17 од 17.01.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име неоснованог обогаћења исплати износ од 72.468 USD са домицилном каматом земље порекла почев од 15.04.2003. године до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате камату обрачунату по стопи коју прописује Закон о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС важећем на дан исплате, док је одбијен тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу поред досуђеног износа исплати и додатни износ од 10.332 USD. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу поред досуђеног износа исплати додатни износ од 41.400 USD са домицилном каматом земље порекла на појединачне новчане износе почев од доспелости до исплате, све ближе означено у наведеном ставу изреке, док је одбачена тужба у делу којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу исплати домицилну камату земље порекла на означене новчане износе за периоде ближе наведене у овом ставу изреке, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 127.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8402/2019 од 05.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 96/2017 од 17.01.2019. године у ставу првом и трећем изреке.

Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостпеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију. Трошкове ревизијског поступка је тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...87/18), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до повреде члана 396. став 1. и 2. ЗПП, с обзиром да је другостепени суд оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, па како је жалбу туженог одбио прихватајући чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, пресуду није детаљно образлагао, због чега нема ни битне повреде поступка из члана 374. став 1 ЗПП, на коју се ревизијом неосновано указује. Битне повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 9. и 12. ЗПП, не представљају ревизијски разлог према одредби члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, између Савезног министарства за иностране послове, кога је на основу посебног уговора заступао тужилац, као закуподавца, и туженог, као закупца, закључен је дана 03.08.1998. године уговор о закупу виле у ..., у улици ... број .., која се састоји од седам соба, десет споредних просторија и једне гараже, у укупној површини од 232,55 м², за период закупа од 17.08.1998. године закључно са 31.12.1999. године. Уговорена је закупнина у месечном износу од 2.300 USD и одређено да уговор између осталог престаје да важи уколико купац не плати закупнину у складу са одредбом члана 4. уговора којим је регулисано плаћање закупнине тромесечно и то до краја тромесечја за наредно тромесечје. Тужени је престао да плаћа закупнину од октобра 1998. године, а био је у поседу непокретности све док није исељен у поступку принудног извршења, на основу правноснажне пресуде Другог општинског суда у Београду П 2754/2003 од 04.06.2007. године (због неплаћања закупнине почев од 1999. године и неоснованог коришћења непокретности). Да се правни претходник тужиоца противио даљем коришћењу закупљене непокретности од стране туженог почев од престанка плаћања закупнине па надаље, утврђено је и из радњи које је предузимао ради исељења туженог у 1999. години, на шта указују писма од 24.04.1999. године, 20.05.1999. и 09.06.1999. године, која су на иницијативу туженог да се одложи његово исељење, правном претходнику тужиоца достављали надлежни органи СРЈ. Између парничних странака је правноснажно окончан поступак за потраживање тужиоца по основу закупнине за предметну непокретност за период од новембра 1998. године па закључно са априлом

2000. године, за износ од 41.400 USD. Тужилац је уписан у регистар код АПР 17.012006. године, као предузеће за изнајмљивање некретнина са пословним именом ДИПОС. Међу објектима којима тужилац располаже, на основу списка некретнина, налази се и вила у улици ... бр. ... Стамбена зграда број .. у ..., у улици ..., била је уписана у ЗКУЛ .. КО ..., на кат. парцели .. као државна својине Републике Србије, а објекти без доказа о праву власништва, док је код Службе за катастар непокретности у листу непокретности бр. .. КО ..., стамбена зграда уписана као јавна својине Републике Србије, а предметни стан као посебан део објекта, дуплекс у нивоу приземља и спрата, петособан стан са четири терасе, корисне површине 182 м². Утврђено је да је тужени поред тога био у поседу и десет споредних просторија и једне гараже у укупној површини 232,55м², сагласно закљученом уговору. Вештачењем вештака економско-финансијске струке утврђена је тржишна вредност закупнине предметне непокретности за период од маја 2000. па закључно са 30.04.2003. године, у износу од 2.013 USD месечно, према висини закупнине коју је тужилац наплаћивао за изнајмљивање истих или сличних вила по структури и квадратури у улици ... у

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови применом одредби члана 123, 124, 125, 210, 214, 219, у вези са члановима 567. и 596. Закона о облигационим односима, закључили да је тужбени захтев тужиоца за исплату износа од 72.468 USD са каматом, основан.

По становишту Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Наиме, код утврђених чињеница да је тужени почев од октобра 1998. године престао са плаћањем закупнине у роковима одређеним чланом 4. уговора о закупу, правилан је закључак нижестепених суда да су се неплаћањем закупнине за период октобар – децембар 1998. године, стекли услови за раскид уговора на основу члана 124. и 125. ЗОО, с обзиром да је успуњење обавезе плаћања закупнине у одређеном року претстављало битан састојак уговора о закупу, и да су правне последице раскида наступиле 01.01.1999. године. Тиме је отпао правни основ за даље коришћење непокретности од стране туженог, па с обзиром да је наставио да користи непокретност без плаћања накнаде, тужени је дужан да исплати тужиоцу корист коју је имао од употребе, на основу члана 219. ЗОО, у висини утврђеној вештачењем, према тржишној цени закупнине предметне непокретности од 2.013 USD месечно, што за тражени период од маја 2000. године закључно са априлом 2003. године, износи укупно 72.468 USD. С обзиром на основ тужиоачевог потраживања и датум подношења тужбе – 15.04.2003. године, приговор застарелости потраживања правилно је оцењен као неоснован применом члана 371. ЗОО.

Активна легитимација тужиоца за вођење овог спора утврђена је правилном применом материјалног права, о чему су, супротно наводима ревизије, у нижестепеним одлукама дати јасни и потпуни разлози. Наиме, на основу Уговора бр. .. од 24.12.2007. године, са анексом I од 25.12.1997. године и анексом II од 15.1.1998. године, Уговора о преузимању права и обавеза од 03.06.1998. године, решења Привредног суда у Београду III л 425/96 ОД 30.06.1998. године, Споразума .. од 22.09.2004. године,

Закључка Владе Републике Србије пов. 05 број ../2009-2 од 16.07.2009. године, и Уговора пов. .. од 22.07.2009. године и Анекса од 17.09.2010 године (пречишћен текст од 22.10.2010. године), хронолошки је утврђено да су правним претходницима тужиоца а затим и тужиоцу дате на привремено коришћење, управљање, и одржавање одређене непокретности у власништву РС, међу којима и предметна вила у ..., ул. ..., ради издавања у закуп, наплате закупнине, као и вођење судских поступака ради иселења и наплате закупнине, као и да је тужилац овлашћен да води поступке за наплату свих трошкова који терете предмет закупа и подноси тужбе за евентуалну накнаду штете и неосновано обogaћење, који су настали из незаконитог коришћења имовине, која је по уговору од 22.07.2009. године и анекса од 17.09. 2010. године предата тужиоцу. Стога су неосновани наводи ревизије да је тужилац био само овлашћен на вођење овог поступка уговором о налогу закљученим са Министарством иностраних послова СРЈ а не и да у својству активно легитимисане странке учествује у поступку.

Такође, супротно ревизијским наводима, у поступку је утврђена укупна површина непокретности од 232,55 м², коју је тужилац фактички користио и која је наведена у уговору о закупу, па је без значаја за исплату тражене накнаде што је у јавним књигама ова непокретност уписана са мањом корисном површином.

Правилно је примењено материјално право и у погледу одлуке о исплати затезне камате на досуђени износ главног потраживања. Тужилац је постављеним тужбеним захтевом на износ главног дуга тражио исплату затезне камате, па је у складу са одредбама члана 3. ЗПП и члана 214. ЗОО, првилно досуђена домицилна камата земље порекла валуте почев од дана подношења тужбе 15.04.2003. до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате, по стопи коју прописује члан 4. став 2. Закона о затезној камати („Сл. гласник РС“, бр.119/2012), све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Стога су неосновани ревизијски наводи да је одлука о камати донета ван граница постављеног тужбеног захтева.

Нису били испуњени услови за прекид ове парнице до правноснажног окончања парнице П 550/2012, коју тужени у својству тужиоца води против Републике Србије ради накнаде штете због уништене имовине на Косову, по основу Закона о одбрани и Уредбе о организовању и извршавању материјалних обавеза, с обзиром да одлука у тој парници не представља претходно питање за доношење одлуке у овој правној ствари у смислу члана 12. ЗПП, а нису од значаја ни његове финансијске могућности за плаћање закупнине.

Како се, по оцени Врховног касационог суда, ревизијским наводима понављају наводи који су истицани и у досадашњем току поступка, правилно цењени од стране нижестепених судова, а које као правилне и законите прихвата и овај суд, ревизија туженог је оцењена неоснованом.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Трошкови настали поводом подношења одговора на ревизију не спадају у трошкове који су потребни за вођење парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је на основу члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић